

Ministère de l'Éducation Nationale
DNAFLA
Division Promotion Féminine

denbaya ka dumuni

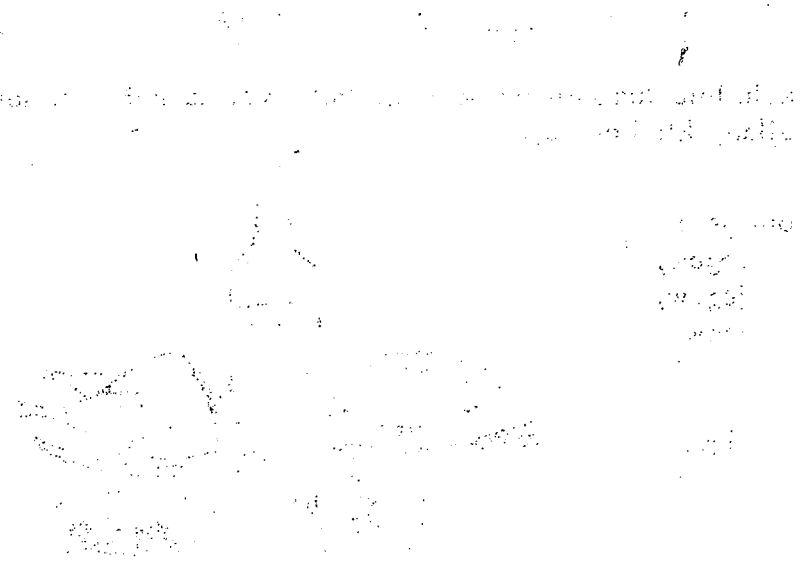
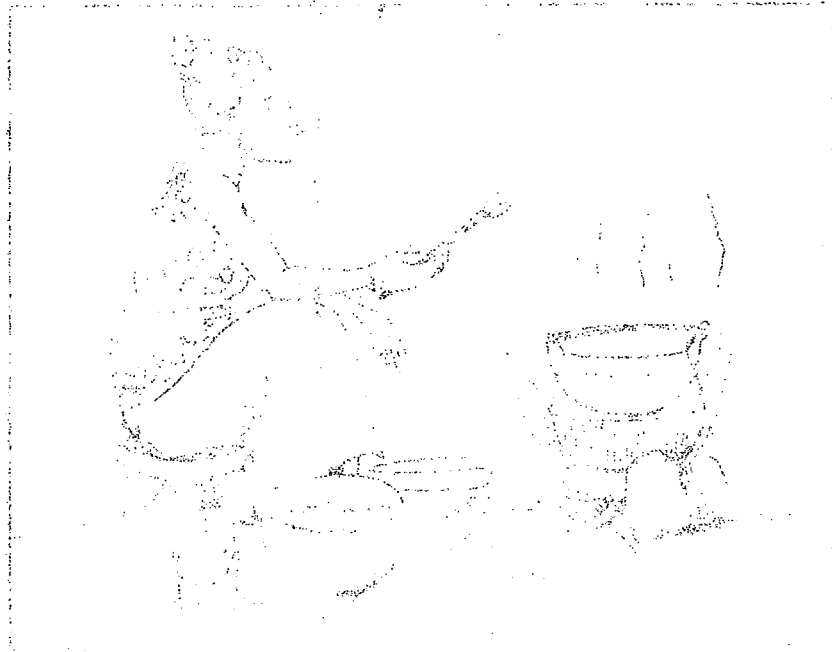

balikukulansoba ka
sèbèn dilan yòrò
b.p.62 - Bamakò

san 1951

nin gafe in bè kunnafoni di fèn minnu kan, olu filè nin ye :

- dumunifèn suguyaw : k'a ta a nyè 2 la, fo a nyè 4.
- muso kòndoma ka dumuni : k'a ta a nyè 5 la, fo a nyè 6.
- sinminden ka dumuni : k'a ta a nyè 7 la, fo a nyè 9.
- den balo cogo kòlòsili : k'a ta a nyè 10 la, fo a nyè 12.

ca
dumuni kulu sabaw

an bée b'a dòn ko hadamaden tè balo dumuni kò.
an bée b'a dòn fana ko dumuni sùguya ka ca u bē nafa
mìn nyè farikolo ye, o de y'u tila dumuni kulu saba ye.

dumuni kulu fòlò

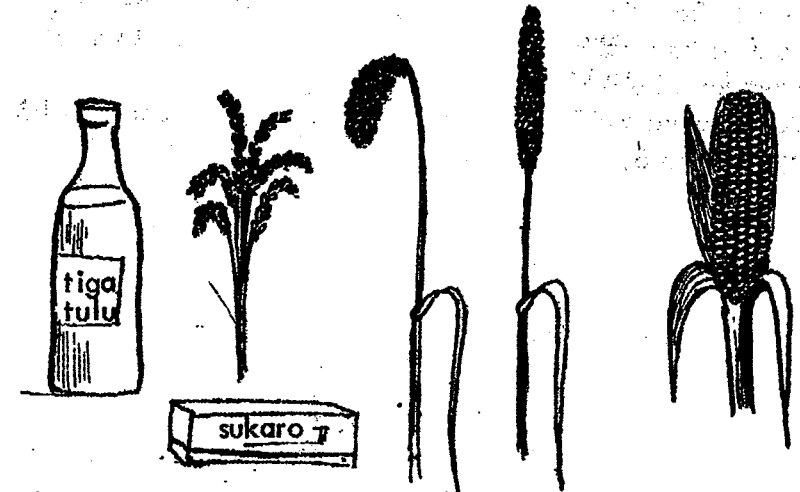
kulu fòlò dumunifènw bē mōgò kolo don ka nyè, k'i sèmè
dilan, k'i joli caya.

olu ye :
sogow,
jègèw,
fanw,
nònò,
shò,
tiga,
ntumuw.

dumuni kulu filanan

kulu filanan dumunifènw bē funteni ni barika don fari la.

olu ye : nyò, malo, kaba, fini, ku, bananku, woso, sukaro,
di, tulumafènw (i n'a fò, situlu, nare, tigatulu, ntentulu).

dumuni kulu sabanan

kulu sabanan dumunifènw bē mōgò tanga bana ma.

olu ye :
jiridenw,
legemuw

Iaadilikanw

ni magô b'a fè, i ka denbaya ka nyè, ka kènèya sòrò,

- tile o tile, dumuni hakè dō de ka kan ka di bée ma.
- dumuni kulu saba bée dō ka kan ka nyògòn sòrò i ka denbaya ka o balo hakè la.
- denbaya ka dumuni ka kan ka saniya, k'u dunnì bō-bō nyògòn kòrò.

ka
muso konoma dumuni

muso kònmà bè dumuni hakè min
dun tile kòndò, dumuni kulu saba
bée dō ka kan ka sòrò o la. o du-
muni duntawkan ka bō-bō nyò-
gòn kòrò.

muso farikolo mago bè dumunifèn
caman na kònmàya tuma. bawo,
muso b'a yèrè balo, k'a den fa-
na farikolo dilan.

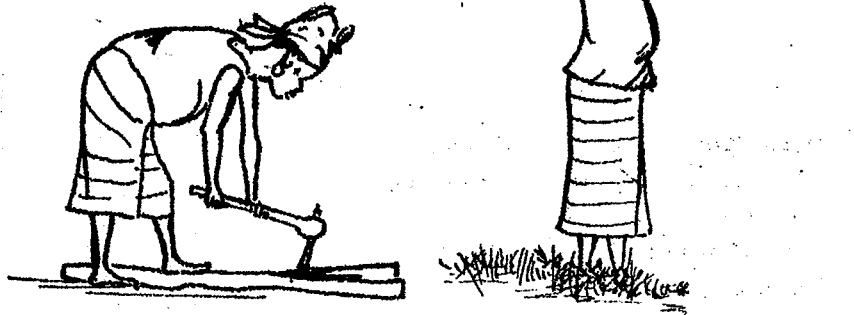
den bè dumunifènw sòrò a ba fè,
o dumunifènw tè den nafa ni ba
yèrè balolen tè ka nyè : den min-
nu tè na ni ni ye ani kòntinyew
ka ca musow la, minnu balolen tè
ka nyè. ba balo ko nyuman bè **dòn**
den girinya la, kabini a wolò dan.

muso caman b'u den fòlò sòrò, k'u to denmisènya la. o b'u
sègèn. o tuma, u ka kan ni balo nyuman caman ye.

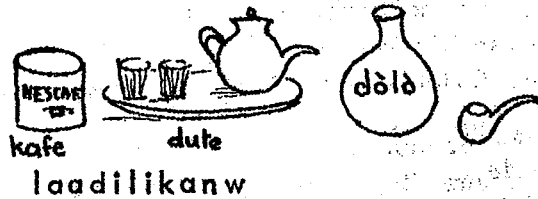

fèn dōw bè yen, ni muso
kòndōma man kan ka min kè,
i n'a fò :

- ka doniba t'a kun,
- ka dōgò ci.

- muso kòndōma man kan fana ka min ni min dun, o ye :
dumuni forontomaw,
dute, sira, dōlò,
kafe, ani woro.

laadilikanw

laadilikanw ka kan ka di muso kòndōma ma a ka dumuniw.
kan. nka, an k'an hakili to muso ka sòrò la, ani dumuni
minnu bè sòrò a sigi yòrò la.

muso kòndōma ka kan k'a dòn ko

- a ka dumuni duntaw ka kan ka bō-bō nyògòn kòrò.
- a ka kan ka dumuni dafalen dun, min b'a nafa, i n'a fò,
sogo, jègè, jiridenw, ani legemuw.

denmisènnin ka dumuni

fosi tè den ba sinji bō
den baloli la. bawo, a
yèlèma ka di den nugu
fè. wa, wari tè bō k'a
san. nin nafaw b'a fi-
saya nòndō buwatīw yè.
fèn dōw bè sinji la,
minwbè den tanga ba-
naw ma.

nka, ni den bè kòrò-
baya, sinji dōròn t'a
nafa. o tuma, dumuni
suguya wèrèw bè di a
ma, ka fara sinji kan.
o la, f'an k'an hakili
to den si hakè la.

1. k'a ta a wolo don, f'a kalo 5.

den bè sin min.

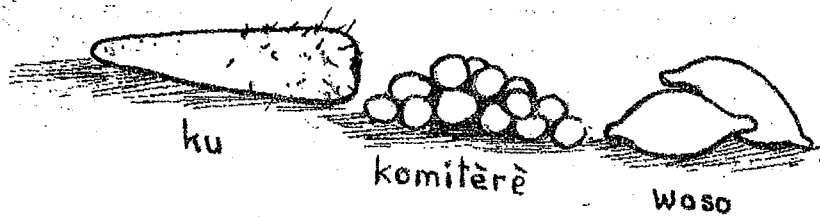
2. k'a ta a kalo 5 la, f'a kalo 7.

môniji nânâma bè fara sinji kan.
olu bè se ka dilan ni nyô kaba, malo muguw jirannen ye.
muguw jiranni kun ye, den nugu k'u yelêma ka nyè.
môniji bè di den ma sinyè fila tile kânô.

jiriden jiw fana bè di den ma.

3. k'a ta a kalo 8 na, f'a kalo 10.

- dumuni wêrêw bè fara sinji kan :
- legemuw, i n'a fô, nsira bulu, gan, je, jaba, bananku bulu, woso bulu, tamati ni karôti, olu bè tobi k'u mô, k'u tereke, ka sogo silen, walima jêgê kênê tobilen (jêgê wusu), walima shê fan nêrê muguman fara olu kan.
  - môniji ni nânô, walima ntomi.
  - woso, ku, walima komitêrê balabalalen, k'olu tereke, ka sogo silen, walima jêgê fara olu kan.

- tiga dègè, walima tiga mugu bè se ka kè nyènyèn tobilen na, k'o di den ma.
- jiriden kênêw terekelen (minnu bè sôrô aw ka yôrô la).

4. ni den ye kalo 18 sôrô.

ni den ye kalo 18 sôrô, n'a se bè a ba ye, a bè a ka dumuni dilan a dan ma.
ni se tè ba ye, den bè tôw ka dumuni dilannen dun. nka, foronto ni tulu man kan ka caya o dumuniw na.
nânô kênê ni jiriden nyumanw ka kan ka di den ma.

ni den ye kalo 18 sôrô, n'a se bè a ba ye, a bè a ka dumuni dilan a dan ma.
ni se tè ba ye, den bè tôw ka dumuni dilannen dun. nka, foronto ni tulu man kan ka caya o dumuniw na.
nânô kênê ni jiriden nyumanw ka kan ka di den ma.

ni den ye kalo 18 sôrô, n'a se bè a ba ye, a bè a ka dumuni dilan a dan ma.
ni se tè ba ye, den bè tôw ka dumuni dilannen dun. nka, foronto ni tulu man kan ka caya o dumuniw na.
nânô kênê ni jiriden nyumanw ka kan ka di den ma.

olen balo cogo kolosili

hadamaden balo cogo bè dòn taamaseere dama dów fè. o taamaseere bèe la nàgòman ye :

- den si hakè,
- a girinya,
- a kundama,
- a kunkolo ni a bolokan laminiw ye.

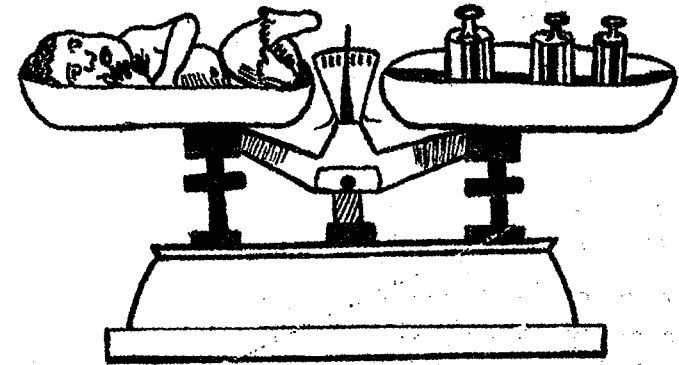
1. den si hakè

si bè dòn wolo don fè, min sèbènnen bè den ka sèbèn kan. nka, sinyè caman, wolo don tè sèbèn, walima a tè sèbèn a waati la. a wajibiyalen bè, mōgō ka i sinsi wale dów kan, minnu kèra dugu walima jamana kōnō, walasa ka den wolo don dòn. bawo, a bè den balo cogo jira.

2. den girinya

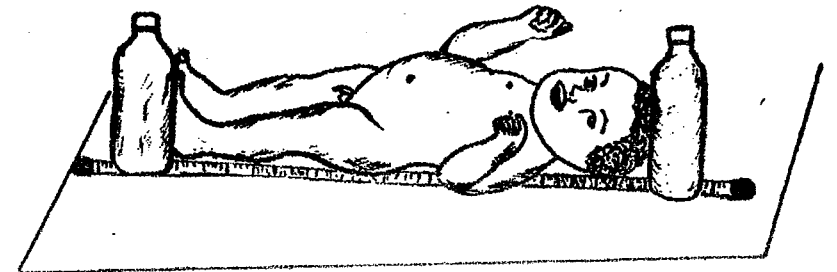
den girinya ka kan ka sèbèn a yèrè ka sèbèn kan, ani dō-gòtōrō ka lajèli sèbèn kan. sinyè caman, dugubaw kōnō, den wolo don girinya dōnnen

don. peseli minnu mana kè o kò, ni fèn ma fara den kan, wali nì dō bōra a la, den ba ka kan ka nyininka a den balo cogo la. o tuma, laadilikanw na di a ma den balo cogo nyuman kan. dōgòtōrōw n'a nyini k'a dòn, ni bana fana tè den na.

3. den kundama

kundama fana jōyōrō ka bon kosèbè. den bonyali ka teli n'a janyali ye. filèli o filèli dōgòtōrōso la, den kundama ka kan ka suma. balo ko juguya bè dòn ale fana fè.

4. den kunkolo ni a bolokan laminiw

o laminiw suma ka di, ni mètèrè nyuman bè i bolò, min bè se ka meleke kunkolo ni bolo la. bolo lamini sumali ka teli ka kè an fè yan.

an k'an hakili to nin na

fèn dama dów bè den balo cogo dōnni nōgōya :

- den girinya n'a si hakè ka kan ka ta.
- den girinya n'a kundama ka kan ka ta.
- den bolokan lamini n'a si hakè ka kan ka ta.

den balo cogo kōlōsili la nōgōman ye
a girinya ni a si hakè dōnni ye.

o de la, den ka kan ka pese tuma bēe.

